

ประสบการณ์ของผู้สูงอายุที่ใช้เครื่องช่วยหายใจ

วัชรดา ตาบุตรวงศ์

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการพยาบาลผู้สูงอายุ

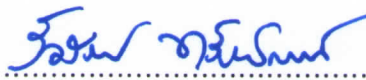
คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

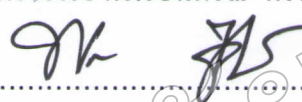
มิถุนายน 2555

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยบูรพา

คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์และคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ได้พิจารณา
วิทยานิพนธ์ของ วัชรดา ตาบุตรวงศ์ ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตาม
หลักสูตรพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการพยาบาลผู้สูงอายุ ของมหาวิทยาลัยบูรพาได้

คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์

.....อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.รัชนิกร ทรัพย์กรานนท์)

.....อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พรชัย กุลเมตต์)

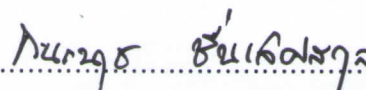

.....อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วารี กังใจ)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธาน
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ทัศนาศูร ชูวรรณะปกรณ์)

.....กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.รัชนิกร ทรัพย์กรานนท์)

.....กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วารี กังใจ)

.....กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กนกนุช ชื่นเลิศสกุล)

คณะพยาบาลศาสตร์ อนุมัติให้รับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตาม
หลักสูตรพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการพยาบาลผู้สูงอายุ ของมหาวิทยาลัยบูรพา

.....คณบดีคณะพยาบาลศาสตร์
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.รัชนิกร ทรัพย์กรานนท์)

วันที่ 26 เดือน มิถุนายน พ.ศ. 2555

ประกาศคุณูปการ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยความกรุณาจากคณาจารย์ทุกท่านที่ประสิทธิ์ประสาทความรู้ ผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านที่ให้คำแนะนำแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยให้มีคุณภาพ ช่วยตรวจสอบการลงรหัส และการวิเคราะห์ข้อมูล เพื่อให้งานวิจัยมีความน่าเชื่อถือ นอกจากนี้ยังได้รับความอนุเคราะห์จากหน่วยงานต่าง ๆ และผู้เกี่ยวข้อง ที่ให้ความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลที่ใช้ในการวิจัยทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จด้วยดี

ขอขอบพระคุณผู้ให้ข้อมูลที่เสียสละเวลา และให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์สำหรับผู้วิจัยในครั้งนี้ ในโอกาสนี้ขออาราธนาคุณพระศรีรัตนตรัย และสิ่งศักดิ์สิทธิ์ดลบันดาลให้ท่าน และครอบครัวจงมีแต่ความสุข ความเจริญ สุขภาพแข็งแรง และอายุยืนนาน

ขอกราบขอบพระคุณ คุณพ่อจินดา - คุณแม่พุทธ ตามบุตรวงศ์ คุณพ่อผิน - คุณแม่อ่อน ธนสิทธิ์สุนทร และพี่ๆ ทุกคนที่สนับสนุนการเรียน และให้กำลังใจผู้วิจัยเสมอมา

วัชรรา ตามบุตรวงศ์

52920029: สาขาวิชา: พยาบาลศาสตร์; พย.ม. (การพยาบาลผู้สูงอายุ)

คำสำคัญ: ประสบการณ์/ เครื่องช่วยหายใจ/ ผู้สูงอายุ

วิชา: ตานุดรเวช: ประสบการณ์ของผู้สูงอายุที่ใช้เครื่องช่วยหายใจ (EXPERIENCES OF ELDERLY WITH VENTILATOR) คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์: รัชนิกรณ์ ทรัพย์กรานนท์, Ph.D., พรชัย จุลเมตต์, Ph.D., วารี กังใจ, D.N.S. 95 หน้า. ปี พ.ศ. 2555.

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาประสบการณ์ของผู้สูงอายุที่ใช้เครื่องช่วยหายใจ โดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพแบบปรากฏการณ์วิทยา เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยวิธีการสัมภาษณ์แบบเจาะลึกผู้ให้ข้อมูลที่บ้าน ผู้ให้ข้อมูลเป็นผู้สูงอายุที่เคยเข้ารับการรักษาในหอผู้ป่วยอายุรกรรม และหอผู้ป่วยวิกฤต จำนวน 12 คน เก็บรวบรวมข้อมูลตั้งแต่เดือน กุมภาพันธ์ ถึง เดือนกรกฎาคม พ.ศ. 2554 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้วิธีการวิเคราะห์ข้อมูลของโคไลซ์ซี

ผลการวิจัย พบว่า ผู้สูงอายุรับรู้เกี่ยวกับเครื่องช่วยหายใจว่าเป็นสิ่งที่ช่วยการหายใจ ให้สะดวก สบาย และทำให้การหายใจดีขึ้น ส่วนประสบการณ์การใช้เครื่องช่วยหายใจ มี 4 ประเด็น ประกอบด้วย 1) ความทุกข์ทรมานจากความเจ็บปวด จากการพูดไม่ได้ และการถูกผูกมัด 2) สิ่งยึดเหนี่ยวทางใจ ผู้สูงอายุมีสิ่งยึดเหนี่ยวทางใจในระหว่างที่ใช้เครื่องช่วยหายใจ โดยการนึกถึงพระ นึกถึงพ่อแม่ นึกถึงสิ่งศักดิ์สิทธิ์ และการสวดมนต์ 3) การสนับสนุนทางจิตใจจากครอบครัว ผู้สูงอายุได้รับการสนับสนุนทางจิตใจจากบุตรหลานและคู่สมรสระหว่างที่ใช้เครื่องช่วยหายใจด้วยการมาเยี่ยม ให้กำลังใจ และปลอบใจ และ 4) ความตาย: ทางเลือกที่ดีกว่า ผู้สูงอายุมีความคิดว่าความตายเป็นทางเลือกที่ดีเพื่อที่จะได้พ้นจากความทุกข์ทรมาน จากอาการเหนื่อย การมีอายุมาก และมีความรู้สึกว่าตนเป็นภาระของคนในครอบครัว

จากผลการวิจัยมีข้อเสนอแนะว่า นักวิจัย พยาบาล และผู้เกี่ยวข้องกับการดูแลผู้สูงอายุที่ใช้เครื่องช่วยหายใจ ควรให้ความสนใจ และพัฒนารูปแบบการดูแลผู้สูงอายุที่ใช้เครื่องช่วยหายใจ เพื่อบรรเทาทุกข์ทรมานจากความเจ็บปวด การพูดไม่ได้ และอาการเหนื่อย รวมทั้งการส่งเสริมให้ครอบครัวมีส่วนร่วมในการสนับสนุนทางจิตใจ และการสร้างเสริมความผาสุกทางจิตวิญญาณโดยใช้สิ่งยึดเหนี่ยวทางใจ เช่น ศาสนา บุคคลอันเป็นที่รักหรือศรัทธา เป็นต้น

52920029: MAJOR: GERONTOLOGICAL NURSING; M.N.S. (GERONTOLOGICAL NURSING)

KEYWORD: EXPERIENCE/ VENTILATOR/ ELDERLY

WATCHARA TABOOTWONG: EXPERIENCES OF ELDERLY WITH VENTILATOR. ADVISORY COMMITTEE: RARCHARNEEPORN SUBGRANON, Ph.D., PORNCCHAI JULLAMATE, Ph.D., WAREE KANGCHAI, D.N.S. 95 P. 2012.

The purpose of this qualitative research was to describe the experiences of elderly with ventilator. Phenomenology was applied as the methodology and data were collected using in-depth interview with 12 participants at their homes. Participants were elderly who were admitted in medical unit and intensive care unit. Data were gathered during February to July 2011. Colaizzi's method was used to analyze the data.

The results revealed that the elderly perceived about ventilator as the assisting instrument and help them breath better and more comfort. Four themes of elderly's experiences regarding using ventilator emerged from the data analysis. 1) Suffering; suffering from pain, suffering from difficulty in communication and suffering from restraints. 2) Spiritual attachment; thinking about Buddha, their parents, sacred things and praying were spiritual attachment used by these elderly during using ventilators. 3) Psychological support by family members; the elderly received psychological support from children and their spouses during using ventilator by visiting them at the hospital, encouraging, and consoling them and 4) Death: a better choice; the elderly had the idea that death was a better choice to get out of suffering, dyspnea, the age, and burden of the family.

These results suggest that the researcher, nurse and stakeholder are attention and development of elderly care on a ventilator for relief suffering from pain, suffering from difficulty in communication and dyspnea. Encourage family participation in psychological support and promotion spiritual well-being such as religion, faith or loved ones.

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
สารบัญ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ซ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	4
ขอบเขตของการวิจัย.....	5
คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย.....	5
ฐานแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย.....	5
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	6
แนวคิดเกี่ยวกับผู้สูงอายุ.....	6
การใช้เครื่องช่วยหายใจในผู้สูงอายุ.....	12
การวิจัยเชิงคุณภาพแบบปรากฏการณ์วิทยา.....	26
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	33
ประชากรและผู้ให้ข้อมูล.....	33
สถานที่ศึกษา.....	35
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	35
การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือวิจัย.....	37
การพิทักษ์สิทธิของผู้ให้ข้อมูล.....	38
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	39
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	40
ความน่าเชื่อถือของงานวิจัย.....	41
4 ผลการวิจัย.....	44
ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้สูงอายุ.....	44

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
ส่วนที่ 2 ประสบการณ์ของผู้สูงอายุที่ใช้เครื่องช่วยหายใจ.....	47
5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	57
สรุปผลการวิจัย.....	57
อภิปรายผล.....	58
ข้อเสนอแนะ.....	69
บรรณานุกรม.....	71
ภาคผนวก.....	79
ภาคผนวก ก.....	80
ภาคผนวก ข.....	84
ภาคผนวก ค.....	90
ประวัติย่อของผู้วิจัย.....	95

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้ข้อมูล.....	45

มหาวิทยาลัยบูรพา
Burapha University